

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

10ον ΕΤΟΣ - ΑΡΙΘΜ. 206

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1979

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

- Θάνατος τοῦ Καρδινάλιου Villot 2
- 20ετία τῆς ἐν Ἀμερικῇ ποιμαντορίας
τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰακώβου 2
- Μπάρι : Σεμινάριον Ὁρθοδόξων-Ρωθολικῶν.
Παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων
κ. Χρυσστόμου 3
- Ἀθῆναι : Ἱεραποστολική Σύναξις εἰς τὴν
Ἱεράν Μονήν Πεντέλης 6
- Θεσσαλονίκη : Ἐκδηλώσεις διὰ τὸ ἔτος
τοῦ Μεγάλου Βασιλείου 7
- Neuchâtel : Πορίσματα τῆς Μικτῆς Ὁμάδος
Ἐργασίας Ρωμαιοκαθολικῶν - Παγκοσμίου
Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν 7

ΟΡΘΟΔΟΣΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

- Ἡ Συλλογὴ "Θεοφάνεια" : μία νέα σειρά
ἐκδόσεων περὶ ὀρθοδόξου πνευματικότητος 8

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

- "Ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται..." : Λόγος τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κ. Μαξίμου κατὰ
τὴν θρονικὴν Ἑορτὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Κωνσταντινουπόλεως 11

ΟΡΘΟΔΟΣΟΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 15

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
TÉLÉGR. ORTHODOXIA-GENÈVE * TÉL. (022) 58 16 29 * 37, CHEMIN DE CHAMBÉSY, 1292 CHAMBÉSY-GENÈVE, SUISSE

Ἡ "Ἐπίσκεψις" ἐπιδιώκει νὰ ἐνημερώνη τοὺς ἀναγνώστας τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Δὲν φέρει εὐθύνην διὰ τὰς ἀπόψεις τὰς
ἐκφραζομένας εἰς τὰς δημοσιευομένας εἰδήσεις. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις τοῦ περιεχομένου τοῦ Δελτίου μὲ ἀπλὴν ἔνδειξιν τῆς
προελεύσεως.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ- Θάνατος τοῦ Καρδινάλιου Ἰωάννου Villot.

Ἀπεβίωσε, τὴν 9ην Μαρτίου ἐ.ε., ὁ Καρδινάλιος Ἰωάννης Villot, Γραμματεὺς τοῦ Κράτους (Πρωθυπουργός) τοῦ Βατικανοῦ. Ὁ μεταστάς, ἡλικίας 73 ἐτῶν, διηύθυνε τὴν Γραμματείαν τοῦ Βατικανοῦ ἀπὸ τοῦ 1969 ἀπολαύων τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Πάπα Παύλου τοῦ ς', μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποῖου καὶ μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαδόχου του (ἐπίσης δὲ καὶ μετὰ τὸν πρόωρον θάνατον τούτου) διετέλεσεν ὁ διαχειριστὴς τῆς παπικῆς ἐξουσίας. Ὁ νῦν Πάπας, Ἰωάννης-Παῦλος ὁ Β', εἶχε παρακαλέσει τὸν Καρδινάλιον Villot, πάσχοντα ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, ὅπως παραμελῆνῃ εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ τι διάστημα. Ἡ κηδεῖα του ἐτελέσθη τὴν 14ην τ.μ. προεξάρχοντος τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου τοῦ Β'.

- 20ετία τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ποιμαντορίας τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰακώβου.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1979 συμπληροῦνται εἴκοσι ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου. Ἦς τονίζει εἰς σχετικὴν ἐγκύκλιόν του ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως κ. Σίλας, ὁ ὁποῖος καὶ καλεῖ τοὺς πιστοὺς τῆς Ὀρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου, ὅπως συμμετάσχουν εἰς τὸν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ταύτῃ ἑορτασμόν. Τὰ εἴκοσι ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου ὑπῆρξαν ἔτη καρποφόρου, δημιουργικῆς καὶ ἀποδοτικῆς ποιμαντορίας, ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα οὗτος ὕψωσε τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς μείζονα Ὁμολογίαν μεταξὺ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ θρησκευμάτων ἐν Ἀμερικῇ ἑἴκοσι ἔτη ὀργανωτικῆς ἐργασίας καὶ ἀγῶνος διὰ τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα εἰς ὄλους τοὺς τομεῖς αὐτῆς.

Ἐπί τῆ ὡς ἄνω ἐπετείῳ θά τελεσθῆ, μετά τό τέλος τῆς θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς 1ης Ἀπριλίου 1979, εἰδική δοξολογία. Τῆς Λειτουργίας θά προσθῆ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰάκωβος, συλλειτουργούντων καί τῶν θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

- Μπάρι : Σεμινάριον Ὁρθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικῶν. Παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου.

Κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Μπάρι, ὠργανώθη εἰς τήν Πόλιν ταύτην ἀπό 22ας Ἰανουαρίου μέχρι 1ης Φεβρουαρίου, Θεολογικόν Σεμινάριον Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν, ἔχον ὡς θέμα : "Ἡ χριστιανική μύσις - Βάπτισμα, Χρῆσμα, Εὐχαριστία - ὡς βᾶσις μιᾶς κοινῆς ἐκκλησιολογίας".

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἐξεπροσωπήθη ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου (Κωνσταντινίδη), παρέστησαν δέ ἐπίσης ἀπό ὀρθοδόξου πλευρᾶς ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Κρατείας κ. Γεννάδιος καί ὁ Δρ Σωτήριος Βαρναλίδης. Ἡ ὄλη συζήτησις διεξήχθη μέ βᾶσιν 4 εἰσηγήσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων, αἱ ὁποῖαι περιστράφησαν περί τά κάτωθι θέματα : "Ἡ χριστιανική μύσις εἰς τόν οἰκουμενικόν διάλογον" (22 Ἰανουαρίου) · "Διά μιάν θεολογίαν τῆς χριστιανικῆς μύσεως" (23 Ἰανουαρίου) · "Ἐνωτική θεώρησις τῆς χριστιανικῆς μύσεως κατά τήν ἀνατολικήν παράδοσιν" (29 Ἰανουαρίου) · "Ἡ χριστιανική μύσις ἐν ἀναφορᾷ πρός τήν οἰκοδόμησιν τῆς Ἐκκλησίας· ἐκκλησιολογικά διαστάσεις τῶν μυστηρίων τῆς μύσεως" (31 Ἰανουαρίου). Κατά τήν τελευταίαν ταύτην εἰσηγήσιν του, ἡ ὁποία ἦτο καί ἡ τελική τοῦ Σεμιναρίου, ὁ Μητροπολίτης Μύρων ἀνακεφαλαιῶν τάς διαφόρους ἐπόψεις, αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν κατά τήν διάρκειαν αὐτοῦ, ἐχάραξεν ἕν εἶδος κριτηρίου τό ὁποῖον θά ἔδει, κατά τήν γνώμην του, νά ἀκολουθῆται κατά τόν Θεολογικόν Διάλογον μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Ὁρθοδόξου καί τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς, εἰς τό θέμα τῆς χριστιανικῆς μύσεως. Εἰδικώτερον ὑπεστήριξεν τήν ἀνάγκην ἐν προκειμένῳ

μιάς κοινῆς θεολογικῆς βάσεως διὰ τὴν ὁποῖαν προέτεινε τὸν νεολογισμόν "χριστιανολογία", τῆς ὁποίας σκοπὸς δέον νὰ εἶναι ἡ ὑπογράμμισις τῶν βασικῶν γνωρισμάτων, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὴν οὐσίαν τοῦ χριστιανοῦ.

Ἀπὸ ρωμαιοκαθολικῆς πλευρᾶς ἔλαβον μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Σεμιναρίου οἱ Καθηγηταὶ κ.κ. S. Manna ("Ἀρχαὶ ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς προσφάτου ἐρεύνης περὶ τῆς χριστιανικῆς μῆσεως") · Leonardo Leonardi ("Τὰ Μυστήρια τῆς μῆσεως ὑπὸ τὴν προοπτικὴν τῆς ἱστορίας τῆς Σωτηρίας") · Benigno Papa ("Τὸ ὁδοιπορικόν τῆς πίστεως κατὰ τὴν χριστιανικὴν μῆσιν, συμφώνως πρὸς τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης") · Nicola Giordano ("Τὰ Μυστήρια τῆς χριστιανικῆς μῆσεως ἐκφράζουν τὴν ὑπόστασιν τοῦ χριστιανοῦ : προσαρμογὴ πρὸς τὸν Χριστόν, ἔνταξις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀποστολὴ ἐν τῷ κόσμῳ") · Bonifatio Baroffio ("Ἡ τέλεις τῆς μῆσεως εἰς τὴν λειτουργικὴν παράδοσιν τῶν πρώτων αἰώνων") · Giuseppe Ferrari ("Ἡ ἐξέλιξις τῶν τελετῶν τῆς μῆσεως εἰς τὴν βυζαντινὴν Ἐκκλησίαν : Τὸ ἔργον τοῦ ἁγίου Πνεύματος") · π. Δημήτριος Σαλάχας ("Ἡ κανονικὴ ρύθμισις τῆς μῆσεως εἰς τὴν ἀνατολικὴν παράδοσιν") · Gerardo Cioffari ("Τὰ Μυστήρια τῆς μῆσεως εἰς τὴν ρωσικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐμπειρίαν") · Marcello Semeraro ("Ἐνωτικὴ θεωρία τῆς χριστιανικῆς μῆσεως εἰς τὴν δυτικὴν θεολογικὴν παράδοσιν") · Francesco Cacucci ("Ἡ χριστιανικὴ μῆσις εἰς τὴν ἐκκλησιολογικὴν τῆς διάστασιν") · Angelo Romita ("Τὰ Μυστήρια τῆς μῆσεως ἐκφράζουν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας"). Ὡμίλησεν ἐπίσης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μπάρι Σεβ. Magrassi ἐπὶ τοῦ θέματος "Ἡ Εὐχαριστία, κορύφωμα τῆς μῆσεως καὶ ἑορτὴ τῆς Ἐκκλησίας".

Ὡς τονίζεται εἰς τὸ ἐκδοθέν μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σεμιναρίου Ἀνακοινωθέν, τοῦτο ἠθέλησε νὰ συνεισφέρει μίαν ἐρευνητικὴν συμβολὴν εἰς τὸν διεκκλησιαστικὸν Διάλογον Ὁρθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικῶν, διὰ τῆς συνεξετάσεως τῆς κοινῆς, εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὁμολογίας, διδασκαλίας ὡς καὶ τῆς ἐκκλησιολογικῆς διαστάσεως τοῦ θέματος. Ἡ τελευταία αὕτη ἐθεωρήθη ἀπαραίτητος ὡς θεμέλιον τῆς προσεγγίσεως τοῦ προβλήματος τῆς ἐνότητος

τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλήφθησαν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν καί ἡ βιβλική, πατε-
ρική, θεολογική, λειτουργική, ἱστορική, ποιμαντική καί οἰκουμε-
νική πλευρά τοῦ θέματος. Διά μίαν θεολογίαν τῆς χριστιανικῆς
μυήσεως ἐθεωρήθη ἀναγκαῖα ἡ ἐμβάθυνσις εἰς τὰ κάτωθι σημεῖα :
νόημα, περιεχόμενον, μορφή, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο πρῶτα (ἐνσω-
μάτωσις εἰς Χριστόν καί εἰς τήν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν) εἶναι
κοινά, ἐνῶ τὸ τρίτον δύναται νά ποικίλῃ κατὰ τὰς οἰκείας εἰς
ἐκάστην Ἐκκλησίαν παραδόσεις. Τὸ Ἀνακοινωθέν τονίζει, ἐν
συμπεράσματι, τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ ἔρευνα, ἡ ὁποία ἤρχισε μέ τὴν
συμμετοχὴν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, συνεχισθῆ πρός τόν σκοπόν τῆς
πνευματολογικῆς ἐμβαθύνσεως τῶν Μυστηρίων τῆς χριστιανικῆς μυή-
σεως ὑπὸ τῶν πιστῶν, χάριν τοῦ ἐπαναχριστιανισμοῦ τῆς συγχρόνου
κοινωνίας καί πρός τόν τελικόν σκοπόν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς
ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Μετά τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σεμιναρίου, ὁ Σεβ. Μητρο-
πολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος διέκοψεν τὴν παραμονὴν του εἰς
Μπάρι, διὰ νά προεδρεύσῃ τῆς εἰς Σαμπεζύ Γενεύης συνελθούσης
Ἐπιτροπῆς Διαλόγου μετὰ τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν,
ἐπανῆλθεν ὁμως εἰς τὴν πόλιν ταύτην τὴν 19ην Φεβρουαρίου, ἵνα
δώσῃ εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τοῦ ἁγίου Νικολάου 6 διαλέξεις, ἀπὸ
20ῆς μέχρι 22ας Φεβρουαρίου, περὶ τοῦ θέματος : "Κοινὰ σημεῖα
μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθοδόξων ἐπὶ τῆς Παραδόσεως".

Ἄς σημειωθῆ ἐπίσης, ὅτι ὁ Μητροπολίτης Μύρων, κατὰ
τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Μπάρι παραμονῆς του, ἐτέλεσε εἰς τὴν
θείαν Λειτουργίαν, ἥτοι τὴν 28ην Ἰανουαρίου εἰς τὴν Κρύπτην
τῆς Βασιλικῆς καί ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ περιέχοντος τὸ λείψανον
τοῦ ἁγίου Νικολάου, τοῦ ὁποίου καί τυγχάνει διάδοχος ὡς Ἐπίσκο-
πος Μύρων καί τὴν 25ην Φεβρουαρίου εἰς τὸν κυρίως Ναόν.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς του εἰς Μπάρι, ὁ
Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων ὑπῆρξεν ὁ φιλοξενούμενος τοῦ Σεβ. Ἀρχι-
επισκόπου τοῦ Μπάρι κ. Mariano Magrassi.

- Ἀθῆναι : Ἱεραποστολική Σύναξις εἰς τήν Ἱερὰν Μονήν
Πεντέλης.

Ἀπό 13-16 Φεβρουαρίου τό Γραφεῖον Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὠργάνωσεν εἰς τό Διορθόδοξον Κέντρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τήν Ἱερὰν Μονήν Πεντέλης, Ἱεραποστολικήν Συνάντησιν, ἔχουσαν ὡς σκοπόν, ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, κηρύσσωσιν τήν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συναντήσεως, τόν ἀπολογισμόν τοῦ μέχρι τοῦδε ἐπιτελεσθέντος ἔργου καί τήν ἐνημέρωσιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐπί τοῦ προγράμματος διὰ τό μέλλον τῆς Ἱεραποστολῆς. Ἠκολούθησεν εἰσήγησις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Ἀναστασίου (Γιαννουλάτου), μέ θέμα : "Ἡ συνειδητοποίησης τῆς ὀρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς μαρτυρίας".

Κατ'αὐτήν, ὁ εἰσηγητής ὑπεγράμμισεν, ὅτι τά ὅρια μεταξύ "χριστιανικοῦ" καί "μή χριστιανικοῦ" δέν εἶναι πλέον δυνατόν νά καθορισθοῦν σήμερον ἐπί τῆ βάσει γεωγραφικῶν κριτηρίων. Διασχίζουσι τό ἐσωτερικόν καί αὐτῶν ἀκόμη τῶν λεγομένων "χριστιανικῶν" κοινοτήτων. Ὑπάρχουσι μεταξύ τῶν "χριστιανῶν" αἱ μᾶζαι τῶν ἀδιὰφόρων καί ἀπίστων. Συχνότατα διαπιστώνονται σύνορα καί εἰς τήν ἰδίαν τήν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν, εἰς τήν προσωπικήν μας ἱστορίαν καί ἐξέλιξιν. Θά πρέπει ἐπομένως, εἶπε, νά συνειδητοποιήσωμεν ὅλοι, ὅτι καλούμεθα εἰς ἓνα καθολικόν, πολυδιάστατον πνευματικόν ἀγῶνα πρός ὅλας τάς κατευθύνσεις, ἀποφεύγοντες οἰανδήποτε πόλωσιν μεταξύ ἐσωτερικῆς καί ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς. Ὀλόκληρος ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά προσφέρῃ ὀλόκληρον τό Εὐαγγέλιον εἰς ὀλόκληρον τόν κόσμον, εἰς τοὺς ἐγγύς καί εἰς τοὺς μακράν.

Κατά τήν Συνάντησιν ὠμίλησεν ἐπίσης καί ὁ Ἐλλογιμ. Καθηγητής κ. Ἡλίας Βουλγαράκης, ἀναπτύξας τό θέμα τῆς ὀρθοδόξου Ἱεραποστολῆς δι'ἀναδρομῆς κυρίως εἰς τό ἱστορικόν παρελθόν αὐτῆς.

- Θεσσαλονίκη : Ἐκδηλώσεις διὰ τὸ ἔτος τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως 1600 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἡ Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης ἐπρογραμματίσει σειράν ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ διαρκέσουν μέχρι τῆς Ε' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν. Εἰς τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας περιλαμβάνονται πανηγυρικά ἀκολουθία, ὁμιλίαι καὶ ἐμφάνσεις βυζαντινῶν καὶ παιδικῶν χορωδιῶν, ὁμοίως, ἐπισκέψεις εἰς νοσηλευτικά καὶ εὐαγγῆ ἱδρύματα τῆς Θεσσαλονίκης, ἐβδομάς αἰμοδοσίας κ.λπ. Εἰς τὰς ἐκδηλώσεις συμμετέχει καὶ τὸ Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Μελετῶν.

- Neuchâtel : Πορίσματα τῆς μικτῆς ὁμάδος ἐργασίας Ρωμαιοκαθολικῶν - Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

Συνήλθεν εἰς Louverain, πλησίον τῆς Neuchâtel, ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου ἕως 2 Μαρτίου, ἡ Μικτὴ Ὅμας Ἐργασίας τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Αὕτη, συγκροτηθεῖσα τὸ 1965, συνέρχεται κανονικῶς ἅπαξ τοῦ ἔτους πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ συντονισμοῦ τῶν σχέσεων τῶν δύο συμμετεχόντων μερῶν.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἡ Ὅμας ἐφιλοξενήθη, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν της, ὑπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Καντονίου τῆς Neuchâtel, ἐδέχθη δέ, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει αὐτῶν, μήνυμα τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Ἰωάννου-Παύλου τοῦ Β', τὸ ὁποῖον ἡ "Ἐπίσκεψις" ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ προηγούμενον (205ον) τεῦχος της.

Τὰ θέματα τὰ ὁποῖα συνεζητήθησαν κατὰ τὴν συνάντησιν τῆς Neuchâtel μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ Π.Σ.Ε. ἦσαν, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν Ἀνακοινωθὲν, τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ὅμας Ἐργασίας συνεζήτησε κείμενον συνταχθὲν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε. "Πίστις καὶ Τάξις" (εἰς τὴν ὁποῖαν μετέχουν καὶ ρωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι) καὶ διετύπωσε ἐπ' αὐτοῦ τὰ πορίσματά της.

2. Ἡ κοινή μαρτυρία. Ἡ Ὁμάς Ἐργασίας συνεζήτησεν ἐπὶ κειμένου Εἰσηγήσεως, συνταχθέντος πρὸ δύο ἐτῶν ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ σχολίων τοῦ καθηγητοῦ Marc Spindler, ἀφορώντων εἰς τὰς προόδους, αἱ ὁποῖαι ἐπετεύχθησαν κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

3. Ἡ συνεργασία εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα. Ἡ Ὁμάς Ἐργασίας συνεζήτησε δύο κείμενα : ἓν, συνταχθέν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Thomas Derr, ἐπὶ τῶν στόχων καὶ τῶν μεθόδων τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὸν τομέα τοῦτον καὶ ἓν, συνταχθέν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Roger Heckel, s.j., γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Βατικανοῦ "Δικαιοσύνη καὶ Εἰρήνη", ἐπὶ "τῆς σκέψεως καὶ τῆς δράσεως τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας εἰς θέματα δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης". Μακρὰ συζητήσεις διεξήχθη ἐπὶ τῆς δυνατότητος συνεργασίας τῶν δύο μερῶν εἰς τὸν, τόσο κρῖσιμον σήμερον, κοινωνικὸν τομέα. Διειρηθήθησαν πρὸς περαιτέρω κοινήν ἐπεξεργασίαν καὶ ἐμβάθυνσιν θέματα ὡς : ὁ ρόλος τῆς πίστεως εἰς τὴν ἀνάμιξιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα ἢ δρᾶσις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ δρᾶσις τῶν πιστῶν ἢ θεολογικὰ βάρη τῆς κοινωνικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας ἢ σχέσις μεταξύ εὐαγγελισμοῦ καὶ ἀγῶνος διὰ κοινωνικὴν δικαιοσύνην κ.λπ.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

- Ἡ Συλλογὴ "Θεοφάνεια" : μία νέα σειρά ἐκδόσεων περὶ τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος.

Ὁ γαλλικὸς ἐκδοτικὸς Οἶκος Desclée de Brouwer ἐνεκαινίασε τὴν ἐκδοσιν μιᾶς σειρᾶς κειμένων, δοκιμίων, ἱστορικῶν πραγματειῶν, ἔργων σχετικῶν πρὸς τὴν λειτουργίαν ἢ τὴν Πνευματικότητα, τὰ ὁποῖα ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ ἀποτελέσουν ἕδαφος συναντήσεως καὶ ἀναζητήσεως τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς καὶ τοῦ Δυτικοῦ πνεύματος. Ἡ συλλογὴ φέρει τὸν τίτλον "Θεοφάνεια" διευθύνεται δὲ ὑπὸ τοῦ κυρίου Olivier Clément, γνωστοῦ γάλλου συγγραφέως, ὁ ὁποῖος διὰ τῶν ἔργων του ἔχει συντελέσει σημαντικῶς εἰς

τήν διάδοσιν τοῦ πνευματικοῦ μηνύματος τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τόν δυτικόν κόσμον. Ἦδη ἐξεδόθησαν οἱ τρεῖς πρῶτοι τόμοι τῆς συλλογῆς, περιέχοντες τά ἔργα : "Ὁ Ντοστογιέβσκυ καί τό πρόβλημα τοῦ κακοῦ" τοῦ Παύλου Εὐδοκίμωφ, "Ἡ γυναῖκα καί ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου" τοῦ Ἰδίου, ἐπίσης δέ καί μελέτην τοῦ κυρίου André Borrelly ὑπό τόν τίτλον "Ἐκεῖνος πού εἶναι κοντά μου, εἶναι κοντά εἰς τό πῦρ". Καί τά τρία ἔργα προλογίζονται ὑπό τοῦ κυρίου Olivier Clément.

"Ὁ Ντοστογιέβσκυ καί τό πρόβλημα τοῦ κακοῦ", παρατηρεῖ ὁ κύριος Clément εἰς τόν πρόλογόν του, ἦτο ἡ διδακτορική διατριβή τοῦ ἀειμνήστου Παύλου Εὐδοκίμωφ, τήν ὁποίαν οὗτος εἶχεν ὑποστηρίξει τό 1942, εἰς τό Πανεπιστήμιον τῆς Aix-en-Provence. Ἀπό καιροῦ τό ἔργον τοῦτο ἦτο ἐξηγτημένον, πρᾶγμα τό ὁποῖον, παρατηρεῖ ὁ κύριος Clément, ἐστέρει ὄλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται διά μίαν ἀνανεωμένην ἀνάγνωσιν καί ἐρμηνείαν τοῦ μεγάλου ρώσου συγγραφέως, ἀπό ἓν ἀπαραίτητον βοήθημα. Ὁ Εὐδοκίμωφ βλέπει τόν Ντοστογιέβσκυ ὄχι ἀπλῶς ὡς ἓνα ἔξοχον ψυχολόγον (πρᾶγμα τό ὁποῖον ἀσφαλῶς ἦτο, ἂν κρίνη κανεῖς καί ἀπό τήν μελέτην, τήν ὁποίαν ἀφιέρωσεν ὁ Φρόντ εἰς αὐτόν), ἀλλά πρό πάντων ὡς πνευματολόγον, ὑπό τήν ἐννοίαν ὅτι ὁρίζει τόν ἄνθρωπον ὡς μικρόκοσμον καί μικροθεόν ἢ ἐλευθερία του εἶναι τόσον σημαντική εἰς τά μάτια τοῦ Θεοῦ, ὥστε οὗτος νά προτιμᾷ νά παραμένῃ ἀσθενής καί κρυμμένος εἰς τόν κόσμον προκειμένου νά μή παραβλάψῃ τήν ἐλευθερίαν αὐτήν. Ἡ πίστις, ἐπομένως, τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεόν δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιβληθῇ εἰς αὐτόν δι' ἀποδείξεως ἢ δι' οἰοῦ-δήποτε ἄλλου μέσου, τό ὁποῖον θά ἠνάγκαζε τόν ἄνθρωπον νά πιστεύσῃ. Ἡ πίστις εἶναι μία ἐλευθέρα προσωπική προσχώρησις πρός τήν ἀπόλυτον καί κρυμμένην προσωπικήν ὕπαρξιν, εἶναι μία βεβαιότης ζωῆς καί ἀγάπης, διότι ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἴδιος ζωή καί ἀγάπη. Ὀλόκληρος ἡ παράδοσις τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς μαρτυρεῖ περί τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ὅτι δηλαδή ἡ πίστις καί ἡ ἀγάπη ἐπιτρέπουν εἰς τόν ἄνθρωπον νά συμμετάσχῃ εἰς ἐκεῖνο τό ὁποῖον εἶναι ἐπέκεινα οἰασδήποτε συμμετοχῆς. Ἡ πίστις καί ἡ ἀγάπη δέν ἀποτελοῦν μίαν ἀπλῆν διανοητικήν προσχώρησιν, ἀλλά ἀπαιτοῦν τήν μεταφόρφωσιν ὁλοκλήρου τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προσδιορισμός αὐτός τοῦ ἀνθρώπου, ὑποστηρίζει ὁ Εὐδοκίμωφ, ὡς μιᾶς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔχει τήν τάσιν καί τήν δυνατότητα νά ὁμοιωθῇ πρός τόν Θεόν, ἰσχύει ἀκόμη καί ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ἀκολουθῶν εἰς τήν ἐπανάστασιν του τόν ἀρχηγόν τοῦ κακοῦ, δηλαδή τόν διάβολον. Διότι τό κακόν δέν εἶναι ἀπλῶς μία ἔλλειψις τοῦ ἀγαθοῦ, μία ἀπουσία τοῦ Θεοῦ, ἀλλά μία θέλησις διά ὕπαρξιν, ἡ ὁποία, ὡς τοιαύτη, ὡς ζωή, συμμετέχει εἰς τήν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ ἔστω καί κατά ἓνα παραμορφωμένον τρόπον. Ἐμφανίζεται κατ' αὐτόν τόν τρόπον μία διαστροφή τῆς ἀγάπης εἰς δαιμονικήν ἀνάγκην κυριαρχίας ἐπὶ τοῦ ἄλλου καί ἐκμηδενισμοῦ του. Αὐτός ὑπῆρξε, λέγει ὁ Εὐδοκίμωφ, καί ὁ πειρασμός τῆς Δύσεως, ὅπως

τόν περιέγραψεν ὁ Ντοστογιέβσκυ εἰς τόν μῦθον τοῦ μεγάλου ἱεροεξεταστοῦ, ὁ πειρασμός δηλαδή τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἀγαθοῦ ἔξωθεν. Εἰς τὸ ἰδεῶδες τοῦτο ὁ Ντοστογιέβσκυ ἀντιτάσσει τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες, ὅπως τὸ εἶδε κυρίως ἡ χριστιανικὴ Ἀνατολή, ἐνὸς θεοῦ ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον αὐτοπεριορίζει τὴν δύναμιν του, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἀνέχεται τὴν δύναμιν τοῦ κακοῦ εἰς τόν κόσμον. Τοῦτο εἶναι τὸ μυστήριον "τοῦ ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου" ('Αποκάλυψις 13,8).

Ἡ ἐννοια τοῦ ἀγαθοῦ, ὡς ἀγάπης, δηλαδή ὡς πληρότης ὑπάρξεως, συμφώνως πρὸς τὴν χριστιανικὴν αὐτὴν ὄντολογίαν καὶ ἀνθρωπολογίαν, διαποτίζει καὶ τὸ ἄλλο ἔργον τοῦ Εὐδοκίμωφ, "Ἡ γυναῖκα καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου". Μέσα εἰς τὴν ἐνότητα τῆς ἀγάπης, δηλαδή τοῦ σώματος τοῦ ἐσφαγμένου ἀρνίου, τοῦ Χριστοῦ, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἔχουν μίαν ἴσην ἀξίαν - οἱ βασιλεῖς, οἱ ἱερεῖς, οἱ προφῆται, αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες - καὶ τοῦτο διότι ὅλοι, καὶ ὁ καθεὶς χωριστά, ἔχουν λάβει τὸ χρῖσμα τοῦ πνεύματος. Διότι ὁ Χριστὸς ἦλθε, διὰ νὰ καταστή ἁσπαστὴ ἡ κἀθοδος τοῦ θεοῦ εἰς κάθε κατηγορίαν ἀνθρώπων. Τὸ μόνον, ἐπομένως, ἀξίωμα τὸ ὁποῖον ὑπολογίζεται ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ κτήσις τοῦ πνεύματος. Καὶ ἡ γυναῖκα, λέγει ὁ Εὐδοκίμωφ, εἶναι κατ'ἐξοχὴν πνευματοφόρος διότι ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνδρας, πολεμιστὴς καὶ τεχνοκράτης, ἀπανθρωπίζει τόν κόσμον, ἡ γυναῖκα, ὡς μητέρα, ἡ ὁποία ἀγρυπνεῖ διὰ τὴν προστασίαν κάθε ἀνθρωπίνης μορφῆς, τὸν ἐξανθρωπίζει.

Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἐπίσης καὶ τὸ τρίτον ἐκδοθέν ἔργον τῆς συλλογῆς "θεοφάνεια". Ὁ συγγραφεὺς του, κ. André Borrelly, μᾶς δίδει μίαν πρωτότυπον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν σπουδαιότεραν πνευματικὴν παράδοσιν τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, τὴν "φιλοκαλίαν". Ἡ λέξις σημαίνει τὴν φιλίαν πρὸς τὸ θεῖον κάλλος καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν ἐμπειρίαν τοῦ "ἡσυχασμοῦ", τῆς σιωπῆς, τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης καὶ τοῦ συναισθήματος τῆς ἀπάτου χαρᾶς ἀπὸ τὴν μυστικὴν ἔνωσιν μετὰ τὸν θεόν, τῶν μοναχῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλὰ ὁ συγγραφεὺς προχωρεῖ περισσότερο καὶ ἐντάσσει τὴν φιλοκαλικὴν πνευματικότητα ὄχι μόνον εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ βυζαντινοῦ λειτουργικοῦ τυπικοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ εὐρύτερον πλαίσιον μιᾶς λειτουργίας μετὰ κοσμικὰς διαστάσεις, ἡ ὁποία ἐνώνει ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τόν κόσμον εἰς μίαν μυστηριακὴν παρουσίαν προσανατολισμένην πρὸς τὴν ὀριστικὴν ἐπάνοδον τοῦ Κυρίου.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

- "Ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται..." : Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κ. Μαξίμου κατά τήν θρονικήν ἑορτήν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κατά τήν θρονικήν ἑορτήν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως (30 Νοεμβρίου 1978), ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σταυρουπόλεως κ. Μάξιμος ἐξεφώνησε τόν πανηγυρικόν τῆς ἡμέρας λόγον.λόγον.

Ὁ ὁμιλητής, ἀφοῦ, εἰς τό πρῶτον μέρος τοῦ λόγου του, ἀνεφέρθη εἰς τήν οὐσίαν καί τήν ἔννοιαν τῆς θρησκείας ἐν γένει καί τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰδικώτερον, προὐχώρησεν, εἰς τό δεύτερον μέρος, εἰς τήν ἀνάπτυξιν τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας διὰ νά καταλήξῃ εἰς μίαν αὐστηράν κριτικήν αὐτῆς, φερούσης, κατά τόν ὁμιλητήν, βαρεῖαν εὐθύνην διὰ τήν κατάστασιν τοῦ σημερινοῦ κόσμου.

Παραθέτομεν κατωτέρω τό σχετικόν ἀπόσπασμα :

"Καί ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται, ὡς ἀπολύτως ὑπεύθυνος, διὰ τήν κατάστασιν τοῦ συγχρόνου κόσμου, διὰ τήν νέαν Βαβέλ, τήν ὁποίαν προὐκάλεσεν ἡ σύγχυσις καί ἡ μέθη τῆς συγχρόνου σκέψεως καί ἀμφιβολίας. Μία ἀμερόληπτος κριτική καί αὐτοσκοπήσις καθιστᾷ ὑπεύθυνον τήν χριστιανικήν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐπέτρεψε τήν ἐκκοπήν κλάδων ἐκ τοῦ κορμοῦ αὐτῆς, καί τόν σχηματισμόν ἐπιφυάδων καί παραφυάδων, ἀλλά καί διότι ἀποχρώσεις διαφόρου ἐντάσεως καί ἐκτάσεως κατέστησαν δυσδιάκριτον τό φυσικόν χρῶμα τῆς κατὰ Χριστόν ἰδεολογίας.

Ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται, διότι ἐντός τῶν κόλπων αὐτῆς, ἐκαλλιεργήθησαν ἀρνητικά σπέρματα καί ἐβλάστησαν ζιζάνια καί ὑπεστηρίχθησαν αἰρέσεις καί κακοδοξίαι, ταλαιπωροῦσαι μέχρι σήμερον τό πλήρωμα καί τήν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία δέν ἐπέτυχε διὰ μέσου τῶν αἰώνων, νά ἀποβῇ φωτεινόν παράδειγμα τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, τῆς μιᾶς ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται, διότι τό φῶς αὐτῆς, φῶς ἐξ ἀποκαλύψεως, δέν διέλυσεν, ὡς ἥλιος, τά πολυειδή φῶτα τῆς κατ' ἄνθρωπον γνώσεως, ἀλλά ἐθαμβώθη ἀπό τό τεχνητόν φῶς τῆς ἀρνήσεως καί ὑπέστη τήν ἐπίδρασιν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται, διότι δέν διετράνωσε καί δέν κατέστησε βίωμα αὐτῆς καί τοῦ ποιμνίου αὐτῆς τήν ἀλήθειαν, ὅτι